

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ЕКОЛОГІЇ КАРПАТ
РАДА МОЛОДИХ УЧЕНИХ

НАУКОВІ ОСНОВИ
ЗБЕРЕЖЕННЯ БІОТИЧНОЇ
РІЗНОМАНІТНОСТІ

Матеріали восьмої наукової
конференції молодих учених

(Львів, 5-6 листопада 2007)

Львів, 2007

ББК 28.088

Н 34

УДК 574/578+577.4:577.486+581.55.08

Наукові основи збереження біотичної різноманітності: Матеріали восьмої наукової конференції молодих учених (Львів, 5-6 листопада 2007 року). – Львів, 2007. – 168 с.

ISBN 978-966-02-4512-9

Редакційна група:

Академік НАН України, д.б.н., проф. М. А. Голубець (відповідальний редактор), к.б.н., с.н.с. О. Г. Марискевич, к.б.н. А. Я. Гірна, О. О. Андреева (секретар конференції).

Рекомендовано до друку Вченою Радою Інституту екології Карпат НАН України (протокол № 12 від 02 жовтня 2007 року).

ISBN 978-966-02-4512-9

© Інститут екології Карпат НАН України
© Автори статей, 2007

ДРЕБЕТ М. В. ВОВЧОК ЛІСОВИЙ (<i>DRYOMYS NITEDULA</i> PALL.) У СКЛАДІ СПЕЛЕОФАУНИ ТЕРИТОРІЇ НПП «ПОДІЛЬСЬКІ ТОВТРИ».....	89
ЗАЙЦЕВА Г. Ю. ОСОБЛИВОСТІ ПОШИРЕННЯ ВОВЧКА ГОРІШКОВОГО (<i>MUSCARDINUS AVELLANARIUS</i> L.) НА ТЕРИТОРІЇ КАМ'ЯНЕЦЬКОГО ПРИДНІСТРОВ'Я (ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛ.).....	90
ЗІЗДА Ю. Е. ДО ПИТАННЯ СТАТУСУ КОЛЬОРОВИХ ФОРМ ВИВІРКИ ЗВИЧАЙНОЇ (<i>SCIURUS VULGARIS</i>) В УКРАЇНСЬКИХ КАРПАТАХ.....	92
ІЛЬІНСЬКИЙ С. В. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СУЧАСНОЇ ОРНІТОФАУНИ М.ХМЕЛЬНИЦЬКОГО	96
ЛЕСНІК В., ГІРНА А. ГАЛЬКОВІ РІЧКОВІ БІОТОПИ – ВАЖЛИВІ РЕПРОДУКТИВНІ ЛОКАЛІТЕТИ Й ОСЕЛИЩА РИБ.....	99
ЛІЩУК А. ПОПЕРЕДНІЙ СПИСОК МУХ-ДЗЮРЧАЛОК (<i>SYRPHIDAE, DIPTERA</i>) ПРИРОДНОГО ЗАПОВІДНИКА «МЕДОБОРИ».....	101
ЛИСТОПАДСЬКИЙ М. А. ЗИМОВА ЕКОЛОГІЧНА СТРУКТУРА ОРНІТОФАУНИ БАЙРАЧНОГО ЛІСОВОГО УРОЧИЩА "ЯЦЕВО" (ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛ.).....	102
МИКІТЧАК Т. І. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОПУЛЯЦІЙ <i>ACANTHOCYCLOPS VERNALIS</i> (FISCHER, 1853) ВОДОЙМ МАСИВ У ЧОРНОГОРА (УКРАЇНСЬКІ КАРПАТИ)	104
РЕШЕТИЛО О. С. ВПЛИВ АВТОШЛЯХІВ НА СТАН ПОПУЛЯЦІЙ ЗЕМНОВОДНИХ (<i>AMPHIBIA</i>): ПРИРОДООХОРОННІ АСПЕКТИ	106
ФАЛИ Л. І. БІОРІЗНОМАНІТТА НАҐРУНТОВОЇ МЕЗОФАУНИ АНТРОПОГЕННО-ТРАНСФОРМОВАНИХ ЗАПЛАВНИХ ЛІСОВИХ ЕКОСИСТЕМ ЗАХІДНОГО ДОНБАСУ	108
ЯВОРНИЦЬКА І. В. УГРУПОВАННЯ ЕНХІТРЕЇД (<i>ENCHYTRAEIDAE, OLIGOSCHAETA</i>) У ЛІСОВИХ ЕКОСИСТЕМАХ ГІРСЬКОЇ ЧАСТИНИ БАСЕЙНУ ВЕРХНЬОГО ДНІСТРА	109
Секція 3. Екологія та охорона природи	
ВОВК О. Б., ОРЛОВ О. Л. ҐРУНТОВІ ЕТАЛОНИ В СИСТЕМІ МОНІТОРИНГУ ҐРУНТІВ.....	112
ГОРБАНЬ В. А. ДЕЯКІ ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЕКОЛОГІЧНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ ҐРУНТІВ.....	114
ДІДУХ О. І., ШПАКІВСЬКА І. М. ВПЛИВ ВОДНО-ФІЗИЧНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ СУБСТРАТІВ ҐРУНТОУТВОРЕННЯ НА ФОРМУВАННЯ БЕРЕГОВОЇ СМУГИ ЯВОРІВСЬКОГО ОЗЕРА	116
ЗАХАРОВА М. В. ОЦІНКА ЯКОСТІ ВОДИ Р. ТИСИ ТА ЇЇ ПРИТОК ЗА ГІДРОХІМІЧНИМИ ПОКАЗНИКАМИ	118

ДРЕБЕТ М. В.

ВОВЧОК ЛІСОВИЙ (*DRYOMYS NITEDULA PALL.*) У СКЛАДІ СПЕЛЕОФАУНИ ТЕРИТОРІЇ НПП «ПОДІЛЬСЬКІ ТОВТРИ»

Національний природний парк «Подільські Товтри»,
м. Кам'янець-Подільський,
e-mail: deema@ok.kz

Теріофауна НПП «Подільські Товтри» налічує 56 видів, з них 11 – занесені до Червоної книги України, 13 – до Червоної книги Хмельницької області, 17 – наведені у 2-му (Бк2) і 21 – у 3-му додатку (Бк3) Бернської конвенції, 9 – у 2 додатку конвенції про збереження мігруючих видів диких тварин (СМС-2) (Матвеев, 2002).

Родина вовчкові (*Gliridae*) на території парку представлена 4 видами:

вовчок лісовий (*Dryomys nitedula* Pall., 1778) – рідкісний вид парку, поширений у лісових біотопах, Бк3;

вовчок садовий (*Eliomys quercinus* L., 1766) – дуже рідкісний вид парку, поширений у лісових біотопах. Червона книга України (1 категорія) та Хмельниччини, Бк3;

вовчок горішковий (*Muscardinus avellanarius* L., 1758) – численний вид парку, поширений у лісових біотопах, Бк3;

вовчок сирій (*Glis glis* L., 1766) – трапляється досить рідко, скрізь поширений на Поділлі, Бк3 (Матвеев, 2002).

За літературними джерелами (Загороднюк, 2004), із 55 видів гризунів фауни України, у складі сучасної спелеофауни виявлені лише окремі види; ступінь їх вивченості незначний, що пов'язано з випадковим характером перебування гризунів у печерах.

8 вересня 2006 року на території НПП Подільські Товтри в одному з гrotів Залучанської печери (Чемеровецький р-н, Хмельницька обл.) виявлений вовчок лісовий. Грот розташований у стінці каньйону на лівому березі річки Смотрич, має форму ущелини, що поступово звужується догори, відстань до води близько 25 метрів. Висота його 3,5-4 метри, ширина до місця звуження 1,5 м. У цей день температура повітря становила + 21–+ 23 °С. Вовчок з'явився з поміж каміння, завмер на короткий час і повернувся назад у щілину (вдалось зробити фотографію тварини).

Оскільки серед видів гризунів фауни України немає жодного характерного спелеобіонта (Загороднюк, 2004), представники цього ряду і вовчки зокрема, належать до категорії троглоксенів, тобто випадкових мешканців підземель.

DREBET M.

***DRYOMYS NITEDULA* IN COMPOSITION
OF CAVE FAUNA ON THE TERRITORY NNP
«PODILSKI TOVTRY»**

NNP Podilski Tovtry, Kamjanets'-Podilsky

The mammal's fauna of NNP «Podilski Tovtry» counts 56 species. The *Gliridae* family is represented by 4 species. *Dryomys nitedula* belongs to the rare animal species of park that is widespread in woodlands. On September, 8, 2006 a species was noted incorporated in the grotto of the “Zaluchanska” cave. *Dryomys nitedula* belongs to the casual habitants of underground habitats.